

HAMAR ROKLUB 1881
Postboks 196
2302 HAMAR

Saksbehandler, innvalgstelefon
Stein Egil Granli, 61 26 60 77

Avslag på søknad om forlenget dispensasjon - Behov for nye opplysninger - Åkersvika naturreservat - Hamar Roklub 1881

Statsforvalteren avslår søknad fra Hamar Roklub 1881, om forlenget dispensasjon for fjerning av masser og flytting av steiner ved innløpet til Veslemjøsa ved Tjuvholmen.

Statsforvalteren ber Hamar Roklub 1881 oversende om nye opplysninger i saken.

Søknad om forlengelse av dispensasjon

Statsforvalteren viser til vedtak av 01.11.2021 om dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og øvrig kommunikasjon knyttet til sak om fjerning av masser og flytting av steiner i innløpet til Veslemjøsa ved Tjuvholmen. Vår ref. 2021/10640). Området for de omsøkte tiltakene ligger innenfor Åkersvika naturreservat i Hamar kommune. Bakgrunnen for søknaden er at roklubben bruker Veslemjøsa som utgangspunkt for sin virksomhet og ulike aktiviteter, og at det ved utløpet fra Veslemjøsa over tid har bygget seg opp grusmasser i et slikt omfang at det i deler av sesongen ikke er mulig å passere ut med robåt osv.

Åkersvika naturreservat

Åkersvika naturreservat ble opprettet 1974 og har status som Ramsarområde og dermed internasjonal verdi som våtmark. Formålet med opprettelsen av naturreservatet er å bevare et verdifullt våtmarksområde som et dynamisk og komplekst innlandsdelta med kroksjøer og meandere og med stor variasjon i naturtyper, blant annet rike utforminger av bløtbunn, sumpmark, fuktenger, flomskogsmark og fastmarksskogsmark. Området har særlig stor betydning for biologisk mangfold i form av raste- og hekkeområder for våtmarksfugl og som leve- og voksested for sjeldne og truede plante- og dyrearter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en god tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

Ifølge verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 c må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., henleggelse eller opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for

tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forureningsstoffer, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplystingen av tiltak er ikke uttømmende. Verneforskriften § 5 a forbyr motorferdsel på land.

Det finnes ikke spesifiserte unntaks- eller dispensasjonshjemler i verneforskriften som det omsøkte tiltaket kan vurderes etter, og søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 8, jf. naturmangfoldloven § 48. Denne hjemmelen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

I tillegg må søknaden vurderes etter de miljøretslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. naturmangfoldloven § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Fysiske tiltak i vassdrag

Ifølge forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er det uten tillatelse fra Statsforvalteren eller Fylkeskommunen forbudt å sette i verk fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer.

Opplysninger i saken

Opprinnelig søknad om dispensasjon fra Hamar Roklub 1881 er datert 21.10.2021. I korte trekk dreier søknaden seg om å få gjennomføre tiltak med å fjerne grusmasser (ca. 10 tonn) og flytte noen store steiner sidelengs, slik at man får åpnet opp innløpet til Veslemjøsa. Statsforvalteren innvilget dispensasjon for gjennomføring av tiltaket i vedtak av 01.11.2021.

Pga. ulike omstendigheter i saken så har tiltaket ikke har blitt gjennomført, og roklubben har derfor søkt om forlengelse av dispensasjonen ved tre anledninger. Statsforvalteren har vedtatt forlengelse av dispensasjonen to ganger ved to tilfeller.

- Søknad om forlengelse, datert 07.01.2022.
- Forlenget dispensasjon innvilget av Statsforvalteren 07.01.2022.
- Søknad om ny forlengelse, datert 21.03.2022.
- Forlenget dispensasjon innvilget av Statsforvalteren 17.06.2022.
- Søknad om ny forlengelse, datert 19.02.2024.

Roklubben oppgir at det ikke ligger til rette for at tiltaket kan gjennomføres i 2024 og det er ikke avklart om tiltaket kan realiseres i 2025. Det helhetlige kostnadsbildet rundt gjennomføringen og finansiering er ikke avklart. Tiltaket er heller ikke tydelig avklart med Hamar kommune, som er grunneier av området.

Statsforvalterens vurdering

Vi har hatt dialog med roklubben på bakgrunn av søknad av 19.02.2024, om ny forlengelse av dispensasjonen. Det ble gjennomført befarings på Tjuvholmen 12.03.2024. Jan Roger Sætren stilte for roklubben. Fra Statsforvalteren stilte Mari Olsen og Stein Egil Granli. Vi så på området av grusryggen som ønskes fjernet og steinene som det er ønske om å flytte. Området framstod som uendret i forhold til hva som er beskrevet på søknadstidspunktet i 2021.

Når det gjelder fjerning av masser fra Tjuvholmen, så foreligger det opplysninger i en prosjektbeskrivelse fra Hamar kommune fra 2021, om at mengden masser som skal tas ut er om lag

10 tonn. Videre at skal massene leveres til Hamar Pukk og Grus. Vi viser for ordens skyld til tidligere opplysninger i saken, om at massene inneholder synlige innslag av tegl, betong- og asfaltrester mv., noe som vi fikk bekreftet under befaringen den 12.03.2024. Samtidig er det ikke stilt andre vilkår i dispensasjonen, om behov for avklaringer om massenes innhold mht. andre forurensninger. Vi må her understreke at mulighetene for disponering av masser fra Tjuvholmen vil avhenge av innholdet i massene. Dersom massene ikke overholder grenseverdiene for rene masser jf. forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1 Normverdier, så kreves det at massene blir levert til lovlig avfallsmottak. Dersom massene viser seg å være forurenset eller sterkt preget av innhold av fremmedstoffer som inert avfall eller forsøpling, er det heller ikke fritt å disponere massene på annen måte på Tjuvholmen eller andre steder. Statsforvalteren i Innlandet har i årene etter at det ble gitt dispensasjon i denne saken, sett behov for betydelig innskjerping når det gjelder massehåndtering. Mer om dette er beskrevet på Statsforvalterens nettsider, om disponering av rene overskuddsmasser og disponering av forurensete masser <https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/miljo-og-klima/>.

Basert på registreringer av grunnforurensning på Tjuvholmen og inntilliggende arealer på landsiden, mener Statsforvalteren at det er nødvendig å avklare innholdet i massene før tiltaket gjennomføres. På Tjuvholmen (ref.: Grunnforurensningsdatabasen lokalitet-id 1794) er det registrert kommunalt deponi. Hele området på Tjuvholmen, inkludert grusryggen som det skal tas ut masser fra, er registrert som en grunnforurensningslokalitet. Når det gjelder oppfølging på dette området er Hamar kommune part i saken både som grunneier og som myndighet for forurenset grunn jf. Forurensningsforskriftens kapittel 2, og må derfor involveres i oppfølgingen knyttet til behov for tiltaksplan mv. Dette er et nytt moment for saken og som må ses grundigere på.

Siden det er registrert forurensninger i grunnen, kan det også innebære en viss risiko for økt forurensning mens tiltaket med fjerning av masser pågår. Siden vi ikke har detaljkunnskap om forurensningene i området, er det vanskelig å si noe entydig om forurensningspotensialet ved gjennomføring av tiltaket. Ved en eventuell framtidig søknad om dispensasjon, vil vi forvente at søker presenterer en faglig vurdering av risiko knyttet til fare for at det oppstår forurensning ved gjennomføring av tiltaket.

På bakgrunn av ovenstående og at det har gått tre år siden dispensasjonen første gang ble gitt, konkluderer Statsforvalteren med at søknad om ny forlengelse av dispensasjonen ikke kan forlenges. Det foreligger ikke tilstrekkelige opplysninger om massene som ønskes fjernet fra Tjuvholmen og det er ikke godt nok belyst hvordan oppgravde masser skal følges opp og disponeres. Tidspunkt for gjennomføring av tiltaket er ikke definert og vi oppfatter at det er flere forhold i saken som må avklares mellom roklubben og Hamar kommune, som er grunneier, før tiltaket kan realiseres.

Samlet sett er det fra forvaltningsmyndighetens side ønskelig å holde en restriktiv linje når det gjelder å forlenge dispensasjoner for tiltak i naturreservatet. Det kan oppstå nye forhold underveis som kan ha betydning for saken og forhold som eventuelt bør vurderes strengere basert på ny kunnskap og endret sakspraksis. Den opprinnelige dispensasjonen ble gitt i 2021 og er allerede forlenget to ganger. Videre har vedtak om dispensasjon for fysiske tiltak i vassdrag en varighet på to år fra dispensasjonen er gitt. I dette tilfellet er dispensasjonen utløpt, noe som innebærer at det må søkes om ny dispensasjon for fysiske tiltak i vassdrag. Det er Innlandet fylkeskommune som er forvaltningsmyndighet for dette lovverket.

Hamar Roklub 1881 ønsker fortsatt å gjennomføre tiltaket med fjerning av masser og flytting av steiner. Statsforvalteren oppfordrer roklubben om å gjennomgå forholdene i saken på nytt sammen

med Hamar kommune. Saken kan tas opp til ny vurdering hos Statsforvalteren og Innlandet fylkeskommune når tilstrekkelig faktagrunnlag foreligger, og når tidspunktet for gjennomføring er tydelig avklart.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 avslår Statsforvalteren i Innlandet søknad fra Hamar Roklub 1881, om forlengelse av dispensasjon for flytting av stein og grus i utløpet av Veslemjøsa.

Dispensasjonen fra forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1 a for det samme tiltaket er utløpt.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt.

Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren i Innlandet.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Stein Egil Granli
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM